

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Ex-ante novērtējums

Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam 3.posma atskaite

Pārskatu 2021. gada 20.decembrī uz 20 lappusēm iesniedza :

Elita Benga

AREI Lauku attīstības novērtēšanas

Saturs

Lietotie saīsinājumi.....	3
EX-antes novērtējums par KLP SP ieviešanas kapacitāti	4
1. Vai ir ieviests efektīvs process veikspējas sistēmas izveidei?	4
2. Vai veikspējas sistēmas konceptuālie elementi ir ieviesti?	4
3. Vai galvenie dalībnieki saprot darbības ietvara prasības?	5
4. Vai IT sistēmas pielāgošana ir sākta pietiekami agri, lai nodrošinātu tās netraucētu darbību no ieviešanas perioda sākuma?	5
5. Vai plānotais process datu vākšanai par darbībām, teritorijām un dzīvniekiem ir piemērots?6	6
6. Vai plānotais datu integrēšanas, analīzes un notīrīšanas process ir piemērots uzraudzībai un novērtēšanai?	7
7. Vai konsultāciju veikšanas procedūras ir piemērotas nepieciešamo ziņojumu apstiprināšanai?.....	8
8. Vai noteikumi ir piemēroti, lai laikus iesniegtu Eiropas Komisijai nepieciešamos ziņojumus (visu iepriekšējo darbību kopsavilkuma novērtējums)	8
9. Vai plānotās pēcpārbaudes procedūras ir piemērotas uzraudzības un novērtēšanas konstatējumu risināšanai?	8
PIELIKUMS.....	1
Pielikumi.	Error! Bookmark not defined.
1. pielikums.....	Error! Bookmark not defined.

Lietotie saīsinājumi

AREI	Agroresursu un ekonomikas institūts
CSP	Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
EIP	Eiropas Inovāciju partnerība
EK	Eiropas Komisija
EPS	Elektroniskā pieteikšanās sistēma LAD
ES	Eiropas Savienība
IAKS	Integrētā administrēšanas un kontroles sistēma
JIRA	kļūdu novēršanas pārvaldības programma
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAD IS	Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēma
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
LLKC	Latvijas lauku konsultāciju centrs
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VLT	Valsts lauku tīkls
VMD	Valsts mežu dienests
VRG	Vietējās rīcības grupa
VZD	Valsts zemes dienests
ZM	Zemkopības ministrija

EX-antes novērtējums par KLP SP ieviešanas kapacitāti

1. Vai ir ieviests efektīvs process veikspējas sistēmas izveidei?

Jau kopš 2019.gada Zemkopības ministrija (ZM) gatavojās jaunam plānošanas periodam. Tika izveidota darba grupa, kurā ietilpa LLKC, LU, AREI un ZM pārstāvji, lai sagatavotu materiālu diskusijām lauksaimniekiem un mežsaimniekiem jaunajam plānošanas periodam. ZM sadarbībā ar LLKC organizēja 54 darba grupu sanāksmes un 5 reģionālās sanāksmes, ar visu interesentu iespēju piedalīties diskusijās par izvirzāmajiem mērķiem un vajadzīgo virzību nākošajiem 7 gadiem Latvijas laukos un konkrēti lauksaimniecībā kopumā.

Izveidota Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmas (LAD IS) valde, kurā ir LAD pārstāvji un informācijas sistēmas izstrādātāju - SIA Autentica pārstāvji, kuri reizi mēnesī tiekas, lai pārrunātu IAKS aktuālās lietas un plānotu sistēmas pilnveidošanu. Pieteikums un izmaiņas tiek reģistrētas (aprakstītas) sistēmā JIRA, kā arī darbu izpilde un rezultāts tiek dokumentēts. Iegūti ISO 27001 un ISO 9001 sertifikāti¹, kas nodrošina personas datu aizsardzību, šie standarti paredz ikgadējo sertifikāciju (praktiski divi auditi katru gadu), kas pārbauda un apstiprina IT sistēmas drošību un sistēmas kvalitātes kontroli. Papildus tam ir arī iekšējie auditi un Zemkopības ministrijas auditi.

LAD informācijas sistēma (IS) ir izveidota jau 2004.gadā. Kopš 2016.gada tiešmaksājumus piesaka tikai elektroniski un kopš 2019.gada arī pārējos LAP pasākumos projekti tiek pieteikti elektroniski. Ja kādam rodas problēmas ar LLKC palīdzību pakalpojums ir pieejams visiem interesentiem.

Veikspējas sistēma jau ir gatava un būs nepieciešamas tikai korekcijas ņemot vērā jaunās KLP SP prasības.

2. Vai veikspējas sistēmas konceptuālie elementi ir ieviesti?

Esošajā KLP SP projektā ir izveidota saikne starp intervencēm, konkrētajiem mērķiem un rezultāta rādītājiem. Rezultātu rādītāju vērtību aprēķins ir atbilstošs. Nozīmīgas sagaidāmās problēmas vajadzīgo datu pieejamībā vai rezultāta rādītāju aprēķinos nav identificētas. Ņemot vērā iepriekšējo pieredzi, rezultāta rādītāji un to aprēķini ir vienkāršoti EK līmenī, salīdzinot ar LAP 2014-2020. Rezultāta rādītāji galvenokārt aprobežojas ar atbalstīto vienību skaitu vai īpatsvaru. Tas, no vienas puses, vienkāršo un unificē aprēķinus, tomēr no otras puses, liedz iespēju kvantificēt tiešo atbalsta efektu, izteiktu ekonomiskos vai sociālos rādītājos. Papildu rezultāta rādītāji Latvijā nav izvēlēti.

Tiek nodrošināta attiecīgo datu pieejamība (t.i., esošo datubāzu, piemēram, IAKS) no citām valsts uzturētām datu bāzēm (VZD, PVD, VMD, VID, LDC u.c.) apmēram 15 sistēmas, ar kuru datiem apmainās vismaz reizi gadā. LAD pieejams arī Iekšlietu ministrijas soda reģistrs un iedzīvotāju reģistrs.

¹ ISO sertifikāti <https://www.lad.gov.lv/lv/par-mums/vispariga-informacija/iso-sertifikati/>

IT sistēma uzskrāj datus par atbalsta saņēmējiem un to regulē MK noteikumi, bet tajā netiek apkopoti dati par citiem lauksaimniekiem/zemju īpašniekiem, kuri nesaņem atbalstu KLP SP ietvaros.

KLP SP 2023-2027 prasības ir ļoti detalizētas un būs jārod risinājumi LAD IT sistēmā, lai prasības izpildītu. Rezultāta un iznākuma rādītāji ir samērā vienkārši un pēc būtības nav sarežģīti. Svarīgi atrisināt jautājumu, kā ar IT sistēmu nonāk līdz tam rādītājam. IT sistēmā satelīta uzņemto attēlu izšķirtspēja ir 10x10m/pikselis un līdz ar to ir sarežģīti precīzi noteikt, kas aug deklarētajā lauka platībā un kādi pasākumi tiek veikti.

Tiek apsvērta divpakāpju procedūra rezultāta rādītāju mērķa vērtību noteikšanai un atjaunināšanai saistībā ar LEADER vietējās attīstības stratēģijām (saskaņā ar iznākuma un rezultātu rādītāju aprakstu).

3. Vai galvenie dalībnieki saprot darbības ietvara prasības?

Ņemot vērā jaunā KLP SP plašo mērogu, no ZM puses iesaistīti divi departamenti. No maksājumu un uzraudzības institūcijas – LAD, tika piesaistīti atbildīgie darbinieki, par datu uzkrāšanu. Tā kā MK noteikumi vēl nav sagatavoti un KLP SP ir vēl projekta stadijā, tad precīza nepieciešamo datu uzkrāšana katrā intervencē tiks izvēlēta vēlāk.

ZM mājas lapā tika publicēta sagatavotā situācijas analīze saistībā ar KLP definētajiem specifiskajiem mērķiem (SVID, identificētās vajadzības).

Tiešsaistes režīmā 12.11.2021 notika ZM sagatavotā KLP SP apspriešana, kurā ZM iepazīstināja nozares dalībniekus ar KLP SP projektu un skaidroja Programmas uzbūvi, galvenos akcentus un sagaidāmos rezultātus. Pagaidām vēl potenciālie saņēmējiem ir grūti orientēties prasībās, sarežģītās Programmas uzbūves dēļ, kas noteikta no EK puses, bet turpmāk paredzamas apmācības visiem interesentiem par iespējām un prasībām.

Līdzīgi kā esošajā plānošanas periodā, LAD nodrošinās ar nepieciešamo informāciju savā mājas lapā par katru no izvēlētajām intervencēm. Tāpat tiks organizēti tiešsaistes semināri gan ar LLKC un VLT palīdzību, gan sadarbībā ar LAD.

4. Vai IT sistēmas pielāgošana ir sākta pietiekami agri, lai nodrošinātu tās netraucētu darbību no ieviešanas perioda sākuma?

Ņemot vērā virzību uz Zaļo kursu, pasākumi kļūst komplicētāki, līdz ar to arī tas apgrūtina vienkāršotākas sistēmas izstrādi. Šobrīd atbalsta pieteicējiem ir iespējams nokopēt iepriekšējā gada pieteikumu un izmantot to pašu atkārtoti, veicot nepieciešamās izmaiņas, bet nepārrakstot visu informāciju vēlreiz. Ir ieviesti automatizētie pieteikumi – ja sistēma iesniegtajos pieteikumos neatrod kļūdas, tad pieteikums automātiski tiek virzīts apmaksai. KLP SP 2023-2027 intervencu ietvaros būs daudz nemonitorējami noteikumi, piemēram, buferjoslas – attālināti (ar pieejamo attēlu kvalitāti) nevar noteikt intervences nosacījumu izpildi, tikai fiziski apsekojot pieteikto buferjoslu un ar mērlenti nomērot. Tiks meklēti risinājumi, lai maksimāli izstrādātu IT sistēmu, kurā maksimāli būtu iekļautas atbildes un risinājumi lauksaimniekiem.

LAD IT sistēmas izstrādei ir atbilstošs laika plāns un resursi, lai to veiktu paralēli KLP stratēģiskā plāna izstrādei, ļaujot pielāgoties atbilstoši attiecīgo normatīvo aktu un darba dokumentu prasībām. Ir veikts riska novērtējums, balstoties līdzšinējā pieredzē, lai identificētu visas iespējamās IT sistēmas vājās vietas.

Darbiniekiem, kas atbild par IT sistēmas izstrādi, uzturēšanu un remontu, ir pietiekamas zināšanas un viņi ir apmācīti, lai veiktu atbilstošās funkcijas.

Nav izveidots rezerves plāns gadījumam, ja pielāgotā IT sistēma nebūtu gatava programmas sākšanai, tomēr LAD ir pieredze izvērtēt būtiskākos jautājumus, kas jārisina steidzami un kurus var risināt vēlāk, lai nodrošinātu programmas sākšanu. IT sistēmas administrēšanas pilnveidošana tiek veikta pastāvīgi jau iepriekšējo plānošanas periodu ietvaros. LAD izstrādātā un uzturētā IT sistēma ir saņēmusi vairākus starptautiskus apbalvojumus, kas apstiprina tās kvalitāti un atbilstību KLP SP ieviešanas nodrošināšanai - "WSIS Prize 2017", "2015 United Nations Public Service Award - Promoting Whole of Government Approaches in the Information Age", E-indeksa balvu kā 2018. gada labākā valsts pārvaldes iestāde e-indeksa mērījumā, 2016. gadā "Ilgspējas indeksā" Bronzas kategorija, Latvijas IKT balva „Platīna pele 2009” u.c.²

IT sistēmā ir izveidoti un ir iespējams izveidot atbilstošus savienojumus reģionāla un nacionāla līmeņa interveņu ieviešanai KLP SP ietvaros.

5. Vai plānotais process ir piemērots datu vākšanai par darbībām, teritorijām un dzīvniekiem?

Ir izveidota piemērota datu vākšanas sistēma IAKS intervencēm (piemēram, ģeotelpiskā lietojuma definīcijas, teritorijas uzraudzības sistēmas, dzīvnieku, lauksaimniecības zemes gabalu identifikācijas un reģistrācijas (I&R) sistēma, ģeogrāfiskās informācijas sistēmas, bezprasību sistēma). Ir izveidota piemērota datu vākšanas sistēma arī darbībām, kas nav saistītas ar IAKS. Ir noteiktas skaidras prasības attiecībā uz sniedzamajiem datiem (precīzi, atbilstoši/oficiāli avoti, piegādes laiks, apkopošanas jautājumi un individuālie datu aizsardzības jautājumi utt.).

Plānotās pieteikuma veidlapas ir sagatavojamas elektroniski, kas atvieglo datu iesniegšanas procesu lietotājiem. Kopš 2016. gada tiek īstenota tikai elektroniskā pieteikšanās platībmaksājumiem un no 2018.-2019. gada arī projektu pasākumiem, līdz ar to atbalstu pieteicēji lielā mērā jau ir apguvuši EPS vidi, bet tiem, kuri vēl to nav apguvuši, tiek nodrošināta konsultantu palīdzība elektroniski iesniedzamo veidlapu aizpildīšanai (Valsts Lauku tīkls (VLT), LLKC konsultanti).

Tiks uzskrāti dati, kas nepieciešami KLP SP uzraudzībai un novērtēšanai. Finansējuma saņēmējiem LAD sistēma paredz pienākumu sniegt nepieciešamos datus (finansēšanas līgumā, pieteikuma veidlapā utt.). Plānoto datu pārbaudes process ar faktiskajiem datiem par pabeigtajām darbībām, kas jāveic finansēšanas iestādēm, ir labi sagatavots un īstenojams.

Izstrādājot veidlapas, tiek veikta testēšana potenciālajiem lietotājiem un tiek uzklausi priekšlikumi, kā attiecīgo veidlapu uzlabot.

Informācijas apmaiņa ar ALTUM notiek, balstoties uz atsevišķiem informācijas pieprasījumiem.

² Lauku atbalsta dienesta saņemtie apbalvojumi <https://www.lad.gov.lv/lv/par-mums/vispariga-informacija/apbalvojumi/>

6. Vai plānotais datu integrēšanas, analīzes un apkopošanas process ir piemērots uzraudzībai un novērtēšanai?

Vadošajā iestādē un maksājumu aģentūrā ir pieejami atbilstoši cilvēkresursi un prasmes šādu uzdevumu veikšanai:

- elektroniskās datu bāzes un ģeogrāfiskās informācijas sistēmas uzturēšana, kas nodrošina datu apmaiņu un integrāciju;
- Iznākum un rezultātu rādītāju vērtību dubultās uzskaites noskaidrošana visām maksājumu aģentūras nodrošinātajām intervencēm.

Vadošās iestāde paredz faktiskā stāvokļa un noviržu analīzi, kas pamatā tiek veikta ar novērtēšanas aktivitātēm un visi novērtējumu ziņojumi ir publiski pieejami gan vadošās iestādes, gan novērtētāju institūcijas mājas lapā.

LAD, kā maksājumu aģentūra, jau ilstoši veic datu uzkrāšanu par LAP un turpmāk arī par KLP SP paredzēto intervenču atbalstu. Izveidotā elektroniskā pieteikšanās sistēma nodrošina datu automatisku uzkrāšanu, jo pieteikumi tiek pieņemti tikai elektroniskā formātā.

Izlaižu un rezultātu vērtību dubultās uzskaites noskaidrošana visām LAD intervencēm ir nodrošināta, jo iespējams sasaitēt klientu (atbalsta saņēmēju) ar atbalsta platībām un apjomiem.

Sektorālā atbalsta gadījumā LAD IT sistēmā ir informācija par tiem nozares dalībniekiem, kuri iesniedz pieteikumus atbalstam. Tas gan neraksturo nozari kopumā, bet tikai atbalsta saņēmējus.

Uz visiem atbalsta veidiem ir pieteikuma formas, kurās ir skaidri definēts, kas ir jāiesniedz. Šīs formas tiek iekļautas arī MK noteikumos.

Jau pašreizējā LAD IS, dod iespēju iekļaut LEADER ieguldījumus gada pārskatos un vietējās rīcības grupas līmenī (VRG) iemaksas tiek precīzi uzraudzītas.

Ir izveidota VRG platforma, kurā darbojās VRG un redz visu aktuālo info par VRG teritorijā ieviestiem projektiem (naudas atlikums, pieteikumu statuss (LAD izvērtē projektu, apstiprina to vai noraida un šī informācija ir redzama VRG IT sistēmas LAPSA sadaļā "Lietvedība"). VRG nav pieejamas LAD kontroles lapas vai cita IT sistēmā pieejamā informācija. VRG platforma ir kā starpkārte. Klients iesniedz pieteikumu EPS un projekts sākotnēji nonāk pie VRG, kur VRG to izvērtē, piešķir punktus un tad nospiež pogu "Iesniegt LAD". Un tikai tad projekti nonāk LAD sistēmā LAPSA. VRG platformā tiek pievienota informācija (visa dokumentācija, kas saistīta ar VRG projektu iesniegumu izvērtēšanu - individuālie vērtētāju vērtējumi, interešu konflikta deklarācijas, protokoli, VRG lēmumi, visas sarakstes, piešķirtie punkti projektiem, iesniegto projektu skaits utt.). VRG platformā informāciju vada VRG pārstāvji, kuriem ir piešķirtas pieejas tiesības to darīt. LAD darbiniekiem ir tikai skatītāja loma, kas var redzēt visu dokumentāciju, kas ir tikusi pievienota VRG platformā. Informācijumainīt vai labot VRG platformā var tikai VRG pārstāvis, bet ne LAD darbineiki. Gadījumos, ja tiek konstatēts, ka kāds dokuments trūkst, piemēram, nav pievienots projektu pieteikumu SAR pēc kārtas noslēgšanās), tad LAD var lūgt, lai VRG to pievieno VRG platformā. Papildus dati netiek apkopoti, jo informācija par projektu kārtām, izvērtējumiem, sludinājumiem ir šajā VRG platformā.

7. Vai konsultāciju veikšanas procedūras ir piemērotas nepieciešamo ziņojumu apstiprināšanai?

Katru gadu ir paredzētas Uzraudzības komitejas sēdes (UK), kurās tiek apspriests LAP un turpmāk KLP SP ieviešanas progress, un tiek pieņemti lēmumi par tā apstiprināšanu. Katru gadu LAD sagatavo apkopotā veidā informāciju par ieviešanas progresu, kas tiek iesniegts gan UK locekļiem, gan vēlāk sūtīts EK. Ziņojumi ir publiski pieejami.

Ņemot vērā esošo pieredzi tiks noteikts process, kas ļautu apspriest un uzlabot darbības ziņojuma projektu pirms iesniegšanas Eiropas Komisijai.

Paredzēts atvēlēt pietiekami daudz laika, lai konsultētos ar Uzraudzības komiteju un sertificējošo iestādi.

Pašreizējai Sertifikācijas institūcijai ir nepieciešamās spējas un resursi, lai pārbaudītu un apstiprinātu darbības pārskata projektu.

8. Vai noteikumi ir piemēroti, lai laikus iesniegtu Eiropas Komisijai nepieciešamos ziņojumus (visu iepriekšējo darbību kopsavilkuma novērtējums)

Iesniegšanas procedūras ir zināmas, lai savlaicīgi un atbilstošā kvalitātē sniegtu vajadzīgos ziņojumus.

LAD elektroniskajā datu uzkrāšanas sistēmā (LAD IS), līdzīgi kā jau esošajā Programmu darbības periodā tiks uzkrāta informācija par visiem KLP SP intervencu iznākumiem, rezultātiem un izdevumiem.

9. Vai plānotās pēcpārbaudes procedūras ir piemērotas uzraudzības un novērtēšanas konstatējumu risināšanai?

Pašlaik darbojas procedūras rīcības plāna izstrādei korektīvo darbību veikšanai (piemēram, darba grupu izveide, novērtējumi un pētījumi) un nepieciešamības gadījumā tiks papildinātas vai uzlabotas.

Espējamas dažādas tikšanās un diskusijas ar projektu ieviesējiem, novērtētājiem, LAD un ZM pārstāvjiem, lai izvairītos no problēmām un gūtu mācību nākotnei.

Līdzīgi kā iepriekšējos periodos, ir izveidota uzraudzības komiteja (UK), kurā ietilps gan ZM un LAD pārstāvji, gan citu ministriju, gan lauksaimnieku un mežsaimnieku NVO pārstāvji. Esošais Valsts lauku tīkls sadarbībā ar LLKC nodrošina komunikāciju platformas, kā arī organizē sanāksmes un diskusijas par visām aktuālajām tēmām. Sistēm adarbojas arī attālinātajā režīmā.

Kopš 2009.gada novērtēšana uzticēta AREI, kas nodrošina neatkarīgu viedokli par Programmas ieviešanas novērtēšanu. Katru gadu tiek saskaņots darba uzdevums, kurā tiek ietverti gan svarīgu jautājumu izpēte par nozari, Programmas ietekmes kontekstā, gan citi pētījumi, kas tiek paredzēti EK novērtēšanas ietvaros (ex-post, vidustērmiņa vai citi noteiktie novērtējumi).

PIELIKUMS

Rezultātu rādītāju iespējamības pārbaude

Provizoriskais novērtējums ir paredzēts, lai pārbaudītu, vai ar KLP stratēģiskajiem plāniem saistītos rezultātu rādītājus var tehniski īstenot un ziņot par tiem attiecīgajā dalībvalstī. Šeit sniegts ieskats atsevišķu rādītāju novērtēšanā.

1	2	3	4	5	6	7	8
Rādītāja nosaukums, mērvienība	Atbilstošā interence	Aprēķina metodes skaidrība un iespējamība saskaņā ar rādītāja aprakstu	Datu savākšanas (termiņi)	Datu bāze, pieejamība	Nepieciešamība pārbaudīt un apstrādāt datus pēc savākšanas	Kontroles grupas pieejamība, ja attiecināms (novērtēšanas mērķiem)	Kopsavilkuma novērtējums
<i>R.1.: Snieguma uzlabošana ar zināšanu un inovācijas palīdzību</i> Mērvienība: to personu skaits, kuras izmanto konsultācijas, apmācību, zināšanu apmaiņu vai dalību Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darbības grupās, ko atbalsta KLP, lai uzlabotu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo, vides, klimata un resursu snieguma efektivitāti.	<i>Mācības (Kods LA1.1.) Konsultantu mācības (Kods LA1.2.) Informatīvie pasākumi (Kods LA1.3.) Individuālu (vienreizēju) konsultāciju pakalpojumi (Kods LA2.1.) Daudzgaļu konsultāciju pakalpojumi ('inkubācija') (Kods LA2.2.) Demonstrējumi (Kods LA3.) Atbalsts EIP lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu izveidei un darbībai (Kods</i>	<i>Vajadzīgs beneficiāru skaits, ko kumulatīvi skaita no pirmā maksājuma. Neatkarīgi no apmācību/konsultāciju ilguma beneficiāru pieskaits tai pašā veidā. Lai palielinātu rādītāja relevanci, darbības tips un sasniegtā mērķa grupa ir jāievēro (novērtēšanas mērķiem)</i>	<i>Darbības, kurām pirmais maksājums (izņemot avansa maksājumu) beneficiāram ir veikts attiecīgajā finansu gadā</i>	<i>Dati var tikt jau nepārtraukti savākti pagātnē bez problēmām</i>	<i>Izvaiņšanās no dubultās uzskaites personām, kas saņem atbalstu no dažādām apmācībām ir pārāk apgrūtināšana, un tā nenotiks</i>	<i>Rādītājam netiek vākta nebeneficiāru kontroles grupa</i>	<i>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams</i>

	LA16.1.)						
R.3.: Lauksaimniecības digitalizācija. Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem KLP atbalstu par digitālu lauksaimniecības tehnoloģiju	Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās (Kods LA4.1.) Atbalsts EIP lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu izveidei un darbībai (Kods LA16.1.) Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei (saimniecības līmenī) (Kods LA16.2.)						
R.4.: Ienākumu atbalsta sasaiste ar standartiem un labu praksi Mērvienība: tādas LIZ platības īpatsvars, par kurām saņem ienākumu atbalstu un uz kurām attiecas nosacījumu sistēma	Ilgtspēju sekmējošais ienākumu pamatatbalsts (ISIP) (Kods TM1.) Maksājums maziem lauksaimniekiem (MLS) (Kods TM1.1.)	Aprēķinu metode ir skaidra, tomēr atbilstoši rādītāja aprakstam tajā būtu jāiekļauj kopējā platība, par kuru tiek saņemti TM, ne tikai ISIP un MLS (bez dubultās uzskaites).			Jānovērš dubultā uzskaites platībām.	Tiek izmantots konstants saucējs (kopējā LIZ platība).	Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams

<p>R.5.: Riska pārvaldība</p> <p>Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kurām sniedz atbalstu ar KLP riska pārvaldības instrumentiem</p>	<p>Riska pārvaldības instrumenti. Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija (Kods LA17.)</p>	<p>Aprēķinu metode ir skaidra, tomēr saskaņā ar rādītāja aprakstu tajā būtu iekļaujami ne tikai LA17 atbalsta saņēmēji, bet arī krīžu novēršanas un riska pārvaldības pasākumi sektorālajās intervencēs (t.i. TKO1.10, TKO2.10).</p>			<p>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām (dubultās uzskaites izslēgšana u.c.).</p>	<p>Tiek izmantots saimniecību kopskaits.</p>	<p>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</p>
<p>R.6.: Pārdalīšana mazākajām lauku saimniecībām</p> <p>Mērvienība: papildu tiešo maksājumu īpatsvars procentos par hektāru atbalsttiesīgām lauku saimniecībām, kuru izmērs ir mazāks par vidējo lauku saimniecības izmēru (salīdzinājumā ar vidējo)</p>	<p>Visi tiešmaksājumi (TM1-TM5).</p>	<p>Aprēķina metode kopumā skaidra, tomēr būtu precizējama attiecībā uz vidēja saimniecības izmēra avotu un saimniecību grupējumu virs un zem tā.</p>			<p>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām (loģiskā kontrole utt.)</p>	<p>Kontroles grupa ir visas saimniecības un tām izmaksātie tiešmaksājumi</p>	<p>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</p>
<p>R.7.: Atbalsta palielinājums lauku saimniecībām, kas atrodas apgabalos ar specifiskām vajadzībām</p> <p>Mērvienība: papildu atbalsta īpatsvars procentos par hektāru apgabalos ar lielākām vajadzībām (salīdzinājumā ar vidējo)</p>	<p>Visi tiešmaksājumi (TM1-TM5).</p>	<p>Aprēķina metode skaidra un iespējama. Nepieciešams apgabalu ar specifiskām vajadzībām definējums (karte+ administratīvo teritoriju saraksts)</p>			<p>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām (loģiskā kontrole utt.)</p>	<p>Kontroles grupa ir visas saimniecības un tām izmaksātie tiešmaksājumi</p>	<p>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</p>
<p>R.8.: Atbalsta orientēšana uz lauku saimniecībām konkrētās nozarēs</p> <p>Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars,</p>	<p>Saistītais ienākumu atbalsts (SIA) (Kods TM5.)</p>	<p>Aprēķina metode skaidra un iespējama.</p>			<p>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām (loģiskā kontrole, dubultās uzskaites novēršana)</p>	<p>Tiek izmantots saimniecību kopskaits.</p>	<p>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</p>

<i>kuras saņem saistīto ienākumu atbalstu par konkurētspējas, ilgtspējības vai kvalitātes uzlabošanu</i>							
<i>R.9.: Lauku saimniecību modernizācija</i> <i>Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras saņem atbalstu investīcijām pārstrukturēšanā un modernizācijā, tostarp resursu efektivitātes uzlabošanā</i>	<i>Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās (Kods LA4.1.)</i>	<i>Aprēķina metode skaidra un iespējama.</i>			<i>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām (loģiskā kontrole, dubultās uzskaites novēršana)</i>	<i>Tiek izmantots saimniecību kopskaits.</i>	<i>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</i>
<i>R.10.: Labāka piegādes ķēdes organizācija</i> <i>Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras darbojas ražotāju grupās, ražotāju organizācijās, vietējos tirgos, īsajās piegādes ķēdēs un kvalitātes shēmās, ko atbalsta ar KLP</i>	<i>Ražotāju grupu un organizāciju izveide (Kods LA9.)</i> <i>Pārtikas kvalitātes shēmas (71.pants) (Kods LA18.)</i> <i>Intervences augļu un dārzeņu sektorā (Kods TKO1.)</i> <i>Intervences citos sektoros (Kods TKO2.)</i>	<i>Aprēķina metode kopumā skaidra un iespējama, tomēr būtu precizējama situācija, kā rīkoties dubultās uzskaites gadījumā (piemēram, ja atbalsta saņēmējs to saņem gan kā RO biedrs gan kā tiešs kvalitātes shēmu dalībnieks).</i>			<i>Dati pārbaudāmi atbilstoši standarta procedūrām.</i>	<i>Tiek izmantots saimniecību kopskaits.</i>	<i>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</i>
<i>R.11.: Piedāvājuma koncentrēšana</i> <i>Mērvienība: darbības programmās iesaistītu ražotāju organizāciju / ražotāju grupu pārdotās produkcijas īpatsvars dažās nozarēs</i>	<i>Intervences augļu un dārzeņu sektorā (Kods TKO1.)</i> <i>Intervences citos sektoros (Kods TKO2.)</i>	<i>Aprēķina metode kopumā skaidra un iespējama, taču jāpievērš uzmanība, ka rādītājs tiek aprēķināts atsevišķi katrai intervencei (TKO1 un TKO2), kā arī saucējs (kopējā pārdevumu vērtība nozarēs) tiek pārrēķināta katru gadu.</i>			<i>Jāpārbauda datu ticamība RO kopējiem pārdevumiem, t.sk. loģiskās kontroles.</i>	<i>Nepieciešama kopējā produkcijas vērtība attiecīgajos sektoros, no LEK datu bāzes. Datu avots skaidri norādīts metodikā, bet nav konkretizēts KLP SP.</i>	<i>Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.</i>
<i>R.13.: Emisijas samazināšana lopkopības nozarē</i> <i>Mērvienība: liellopu</i>	<i>Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazināšana lopkopībā (Kods LA10.3.)</i>						

<p>vienības (LU), kurās noteikts atbalsts siltumnīcefekta gāzu (SEG) un/vai amonjaka emisiju samazināšanai, tostarp kūtsmēslu pārvaldība</p>	<p>Bioloģiskā lauksaimniecība (Kods LA11.)</p>						
<p>R.14.: Oglekļa uzglabāšana augsnē un biomasā Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības samazināt emisijas, uzturēt un/vai palielināt oglekļa uzglabāšanu (ilggadīgie zālāji, ilggadīgās kultūras ar pastāvīgu augu segu, lauksaimniecības zeme mitrājos un kūdrājos)</p>	<p>Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazināšana lopkopībā (Kods LA10.3.) Bioloģiskā lauksaimniecība (Kods LA11.)</p>						
<p>R.16.: Investīcijas saistībā ar klimatu Mērvienība: tādu lauku saimniecību īpatsvars, kuras gūst labumu no KLP atbalsta investīcijām, ar ko tiek veicināta klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām un atjaunojamo energoresursu enerģijas vai biomateriālu ražošana</p>	<p>Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās (Kods LA4.1.)</p>						
<p>R.17.: Apmežota zeme Mērvienība: teritorija,</p>	<p>Meža ieaudzēšana un kopšana (Kods LA7.1.) Atbalsts meža</p>						

<p><i>kurai piešķirts atbalsts par apmežošanu, agromežsaimniecību un atjaunošanu, tostarp sadalījums pa tām</i></p>	<p><i>bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījušas dabas katastrofas (Kods LA7.2.)</i></p>						
<p><i>R.19.: Augsnes uzlabošana un aizsardzība</i> <i>Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības, kas ir labvēlīgas augsnes apsaimniekošanai nolūkā uzlabot augsnes kvalitāti un augsnes biotu (piemēram, samazināt augsnes apstrādi, augsni klāt ar kultūraugiem, izmantot augseku, tostarp augseku ar pākšaugiem)</i></p>	<p><i>Ekoloģiski nozīmīgas platības, t.sk.: (Kods TM4.2.)</i> <i>Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana augu augšanai (Kods TM4.3.)</i> <i>Saudzējošā lauksaimniecības prakse. (Kods TM4.4.)</i></p>						
<p><i>R.20.: Gaisa kvalitātes uzlabošana</i> <i>Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, kurā noteiktas saistības mazināt amonjaka emisijas</i></p>	<p><i>Oglekļa dioksīda un amonjaka emisijas mazināšana lauksaimniecības prakse, t.sk. (Kods TM4.5.)</i> <i>Zālāju saglabāšanas veicināšana lopkopības saimniecībās (Kods TM4.6.)</i></p>						
<p><i>R.21.: LIZ platības īpatsvars %, kas nodrošina labāku ūdens kvalitāti</i> <i>Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības</i></p>	<p><i>Zaļās joslas (Kods LA10.1.)</i></p>						

zemes platības īpatsvars, kurā noteiktas saistības nodrošināt labāku ūdens kvalitāti							
R.22.: Ilgtspējīga barības vielu pārvaldība Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītas saistības saistībā ar uzlabotu barības vielu pārvaldību	Vidi saudzējošā dārzkopība (Kods LA10.2.) Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi, t.sk. (Kods TM4.1.) Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana augu augšanai (Kods TM4.3.) Oglekļa dioksīda un amonjaka emisijas mazinoša lauksaimniecības prakse, t.sk. (Kods TM4.5.)						
R.24.: Ilgtspējīga un samazināta pesticīdu lietošana Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, uz kuru attiecas konkrētas atbalstītas saistības ar mērķi panākt ilgtspējīgu pesticīdu lietošanu, lai samazinātu tādus ar pesticīdu radītos riskus un ietekmi kā pesticīdu noplūde	Zaļās joslas (Kods LA10.1.) Atbalsts par videi un klimatam labvēlīgu lauksaimniecības praksi, t.sk. (Kods TM4.1.) Ekoloģiski nozīmīgas platības, t.sk.: (Kods TM4.2.) Saudzējošā lauksaimniecības prakse, t.sk. (Kods TM4.4.) Oglekļa dioksīda un amonjaka emisijas mazinoša lauksaimniecības prakse, t.sk. (Kods TM4.5.)						
R.27.: Ar vidi un vai klimatu saistītais sniegums (izmantojot investīcijas lauku apvidos)	Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā (Kods LA4.3.)						

Mērvienība: tādu darbību skaits, ar kurām lauku apvidos tiek veicināti mērķi, kas saistīti ar vides ilgtspēju, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām	Atbalsts ieguldījumiem neienesīgām investīcijām - Mākslīgo mitrzemju izveide (Kods LA4.5.) Atbalsts ieguldījumiem neienesīgām investīcijām - Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana (Kods LA4.6.)						
R.28.: Vides un klimata sniegums, izmantojot zināšanas Mērvienība: lauksaimnieku īpatsvars, kas saņem atbalstu konsultācijām un apmācībām, zināšanu apmaiņai, kas saistītas ar vides-klimata sniegumu	Mācības(Kods LA1.1.) Konsultantu mācības (Kods LA1.2.) Informatīvie pasākumi (Kods LA1.3.) Individuālu (vienreizēju) konsultāciju pakalpojumi (Kods LA2.1.) Daudzģadu konsultāciju pakalpojumi ('inkubācija') (Kods LA2.2.) Demonstrējumi (Kods LA3.)						
R.29.: Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības īpatsvars, kuru KLP atbalsta bioloģiskās lauksaimniecības jomā, nodalot bioloģiskās lauksaimniecību saglabāšanu un pāreju uz bioloģisko lauksaimniecību	Bioloģiskā lauksaimniecība (Kods LA11.) Bioloģiskās ražošanas prakses veicināšana (Kods TM4.7.)						
R.30.: Atbalsts ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai	Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās						

Mērvienība: meža zemes daļa saskaņā ar saistībām atbalstīt mežu aizsardzību un ekosistēmu pakalpojumu pārvaldību	vērtības uzlabošanai (Kods LA8.)						
R.31.: Dzīvotņu un sugu saglabāšana Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, uz ko attiecas atbalstītās pārvaldības saistības sniegt atbalstu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un atjaunošanai, tostarp augstu dabas vērtību lauksaimniecības praksei	Zālāju biotopu apsaimniekošana (Kods LA10.5.)						
R.33.: Natura 2000 pārvaldības uzlabošana Mērvienība: kopējās Natura 2000 teritorijas daļa, uz kuru attiecas atbalstītās saistības	NATURA2000 teritorijas (meža platības) (Kods LA12.)						
R.34.: Ainavas iezīmju saglabāšana Mērvienība: tādas izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP) īpatsvars, kurā noteiktas atbalstītās saistības pārvaldīt ainavas iezīmes, tostarp dzīvžogus un kokus.	Ekoloģiski nozīmīgas platības, t.sk.: (Kods TM4.2.)						

<p>R.35.: Stropu saglabāšana</p> <p>Mērvienība: ar KLP atbalstīto bišu stropu īpatsvars</p>	<p>Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām (Kods LA10.4.)</p>						
<p>R.36.: Paaudžu maiņa</p> <p>Mērvienība: tādu gados jaunu lauksaimnieku skaits, kas saņēmuši KLP atbalstu un izveidojuši lauku saimniecību, tostarp sadalījumā pa dzimumiem</p>	<p>Gados jaunu lauksaimnieku darbūm darbības uzsākšana (69.pants) Saimniecības dibināšanai - vienreizējs maksājums, t.sk. finanšu instrumenta veidā (Kods LA6.) Ienākumu papildatbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL) Platībmaksājumi - Platību maksājuma atbalsts par saimniecības pirmajiem 150 ha, uz maksimums 5 gadiem (Kods TM3.)</p>						
<p>R.38.: LEADER tvērums</p> <p>Mērvienība: tādu lauku iedzīvotāju īpatsvars, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas</p>	<p>Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA-sabiedrības virzīta vietējā attīstība) (71.pants) (Kods LA19.)</p>						
<p>R.39.: Lauku ekonomikas attīstība</p> <p>Mērvienība: tādu lauku uzņēmumu, tostarp bioekonomikas uzņēmumu, skaits, kuru attīstībai sniegts KLP atbalsts</p>	<p>Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē (Kods LA4.2.) Atbalsts ieguldījumiem nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai (Kods LA4.4.) Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei (saimniecības līmenī)</p>						

	(Kods LA16.2.) Produktu virzība tirgū un tūrisma pakalpojumu mārketingis (Kods LA16.3.)						
R.42.: Sociālās iekļautības veicināšana Mērvienība: tādu personu skaits, uz ko attiecas atbalstītie sociālās iekļaušanas projekti	Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības (Kods LA5.)	Aprēķina metode nav pilnīgi skaidra, Metodikas aprakstā kā mērvienība norādīta personu skaits, taču tālāk norādīts, ka jāiekļauj atbalstīto saimniecību skaits. Tāpat aprakstā R.42 norādīts kā dalījums, taču KLP SP plānots norādīts vienkāršs skaits.			Standarta procedūras.	KLP SP aprakstā nav definēts, tomēr rādītāja metodikā norādīts kā "kopējais iedzīvotāju skaits, uz kuriem attiecināmas lauku attīstības intervences".	Rādītājs šajā formā ir tehniski iespējams.
R.43.: Samazināt antimikrobiālo līdzekļu lietošanu Mērvienība: tādu liellopu vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības pretmikrobu līdzekļu lietošanas ierobežošanas nolūkā (profilakse/samazināšana)	Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazināšā lopkopība (Kods LA10.3.) Bioloģiskā lauksaimniecība (Kods LA11.)						
R.44.: Dzīvnieku labturības palielināšana Mērvienība: tādu lauksaimniecības dzīvnieku vienību (LU) īpatsvars, uz kurām attiecas atbalstītas darbības ar mērķi palielināt dzīvnieku labturību	"Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazināšā lopkopība (Kods LA10.3.)"						